

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : ४४ / २०७७ जेठ २३ गते शुक्रबार / 5 June., 2020 / मूल्य रु. १०/-

लकडाउन नै कोरोनाको
अचुक औषधी !

काठमाडौं | उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनबाट फैलिएको कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्न भनेर नेपाल कम्पनिट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले गत चैत्र ११ गते देखि लागू गरेको लकडाउन यसी जेठ ३२ गतेसम्म जारी रातको चौगुना बढिरहेको छ। सरकारले लकडाउन जारी राखेपछि संक्रमितोको संख्या पछिलो दिनमा दिनको दुई गुणा रातको चौगुना बढिरहेको छ। जनतालाई कोरोना भाइरस लागेपछि मरिहालिन्छ कि भने भ्रम परेको थियो। तर विस्तारै त्वारी भ्रम हटेको छ। लकडाउनले गर्दा जनता धरमित्री थुनिएको अवस्थामा सरकारले कुनै उपलब्धीमूलक कार्य गर्न सकेको देखिएन। लकडाउन गरियो भनेर सरकार दुक्क भएर बस्यो। सीमा नाकाबाट स्वदेश भित्रिएका व्यक्तिहरूलाई सीमा नाकामा कुनै चेकजाँच नगरी स्वदेश भित्रिन दियो।

>>> बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ।

नैतिकताको
आधारमा राजिनामा
देउ मन्त्री पोखरेल

काठमाडौं | निजी क्षेत्रको नाफामूलक उद्देश्यले खोलेको निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरूलाई सामुदायिक विद्यालयको समेत शैक्षिक र भौतिक युग्मस्तर सुधारको जिम्मा लगाएर निजीकरणलाई प्रोत्साहन गर्न सरकार लागि परेको छ। सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि संसदमा पेश गरेको बजेटमा त्यस्तो व्यवस्था गरिएको छ। माध्यामिक विद्यालयसम्म सञ्चालन गर्दै आएको निजी क्षेत्रका विद्यालयले कम्तिमा एउटा सामुदायिक विद्यालय रेखेदेखको जिम्मेवारी लिनुपर्ने व्यवस्था बजेटमा गरिएको छ। उक्त व्यवस्थाको चौर्तारी विरोध सुरु भएको छ। सरकारको दायित्वमित्र पर्ने शिक्षा र स्वस्थलाई समेत

>>> बाँकी ८ पेजमा

लकडाउन खोल्न
प्रधानमन्त्रीको छलफल

काठमाडौं | जेठ २१ गते बुधवार आधारातसम्म प्रधानमन्त्रीले लकडाउन खोल्ने कि नखोल्ने, खोल्ने भए कसरी कुनै मोडलमा खोल्ने भनेर समाजका विभिन्न वर्गका प्रतिनिधिहरूसँग छलफल गरेका छन्। स्वयम् प्रधानमन्त्रीले लेखेका छन्- आज मैले कोरोना महामारीको नियन्त्रण, रोकथाम र उपचारको सम्बन्धमा समाजका विभिन्न क्षेत्रमा क्रियाशील विशिष्ट व्यक्तिहरूसँग परामर्श गरे। अर्थशास्त्री, योजनविद, जेञ्डरविज्ञ, सामाजिक अभियन्ता, विकितसक, जनस्वास्थ्यविद, नस्हरूसँगको यो बैठक महत्वपूर्ण रूपमा सम्पन्न भयो।

बैठक सम्पन्न भयो, विस्तारै लकडाउन खोल्ने

>>> बाँकी ८ पेजमा

सांसद विकास कोषको
आवश्यकता किन ?

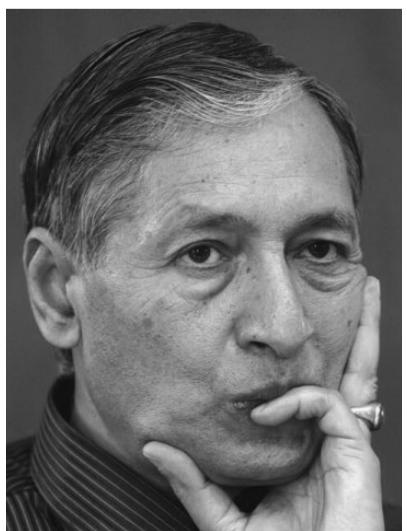
काठमाडौं | सत्ताधारी दल नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका नेता एवं प्रवक्ता नारायणकाजी श्रेष्ठले बजेटमाथि प्रश्न उठाएका छन्। सांसद श्रेष्ठले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेटमाथि गत आइतबार बोल्दै बजेटमा नयाँ दिशामा जाने भिजन, कमिटमेन्ट र बोल्डेसोको कमी भएको बताएका छन्। राष्ट्रियसमाका सदस्य रहेका श्रेष्ठले बजेटमाथि भएको छलफलमा बोल्दै कोरोना भाइरसले मुलुकको अर्थतन्त्रलाई प्रभाव पारिरहेको बेला सकल्टाउन अवसरको रूपमा बदलिने गरी गेम चेन्जर भिजन भएको बजेट आउन नसकेको प्रतिक्रिया दिएका छन्।

कोरोना भाइरस कोभिड ९० को कहरबाट जनतालाई बाचाउन जनजिविका उक्साउन र रोजगारी प्रवर्द्धन गर्नका लागि बजेटले लिएको

>>> बाँकी ८ पेजमा

सञ्चार जगतमाथि विभेद

सञ्चार जगतलाई विभाजन गराउन सक्ने

काठमाडौं | अर्थ तथा, सूचना सञ्चार तथा प्रविधिमन्त्री डा. युवराज खतिवडाले संघीय संसदमा पेश गरेको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेटमा सञ्चार जगतलाई विभाजित गर्ने उद्देश्यले विभेदकारी प्रस्ताव पेश गरेका छन्। लकडाउनले गर्दा मुलुकभरमै सञ्चालन भएका स्वरोजगार छापा माध्यमका पत्रपत्रिकाहरूको अवस्था विनाशनक रहेको बेला विद्युत सञ्चार माध्यमलाई मात्र केही सुविधा दिने भनिएपनि छापा माध्यमलाई कुनै सुविधा उपलब्ध गराइने प्रस्ताव संसदमा पेश गरेका छन्। २०७७/७८ देखि अनलाइन सञ्चारमाध्यमलाई समेत लोकलत्याकारी विज्ञापन उपलब्ध गराइने भनिएको छ भने विद्युतीय सञ्चारमाध्यम जस्तै टिमी, रेडियोहरूलाई नविकरणमा छुट फ्रिकेस्टी दस्तुमा केही छुट दिने घोषणा गरिएपनि छापा माध्यमलाई हाल प्रदान गरिएको सुविधाबाहेक

अन्य कुनै सुविधा उपलब्ध गराइने विषयमा एक शब्द सम्म बोलिएको छैन।

पछिलो समयमा रेडियो, टिमी र अनलाइनहरू तुला सञ्चार गृहले नै सञ्चालन गर्दै आएका छन्। सञ्चार माध्यमका मालिकहरूलाई रेडियो, टिमी अनलाइन र छापा माध्यमका पत्रपत्रिकाहरू सञ्चालन गर्न दिएर सरकारले स्वरोजगार सञ्चारमाध्यमलाई बन्द गराउने रणनीति लिएको जस्तो देखिएको छ। पत्रकाहरूको सम्भा संस्था नेपाल पत्रकार महासंघले समेत सूचना तथा सञ्चारमन्त्री डा. खतिवडालाई बजेट पेश गर्न भन्दा अगाडि भेटेर स्वरोजगार सञ्चारमाध्यम छापालाई सहुलियत दिन माग गरेको थियो। लकडाउनले गर्दा सञ्चारमाध्यमको विज्ञापन बजार कमजोर रहेको र विज्ञापनदाताहरूको लकडाउनकै कारण

>>> बाँकी ८ पेजमा

दुई तिहाईको ओली सरकार जनताप्रति उत्तरदायी देखिएन

काठमाडौं | उत्तरी छिमेकी मुलुक कोरोना भाइरस कोभिड ९१ ले गर्दा विश्वभरमै आरंभ भएको मन्त्रिएको छ। त्यस भाइरसबाट नेपाल समेत प्रभावित भएको हुनाले सरकारले गत चैत्र ११ गते देखि मुलुकभरमै लकडाउन लागू गरेको छ। लकडाउन लागू भएपछि एक किमिसले मुलुकको अर्थतन्त्र नै लकडाउनमा परेको छ भने जनता आ आपानो घरमा बस्न बाध्य भएका छन्। सरकारले लकडाउनलाई नै अचुक औषधी सम्भिएको र सरकारले जे बोल्दै त्यही सत्य हो भने सम्भिएको हुनाले पछिलो समयमा विभिन्न समस्याहरू थार्पेंडे गएका छन्। लकडाउनको साथे दुई महिना भन्दा बढीको समयमा सरकारले जे गर्नुपर्दथ्यो त्यो गर्न सकेन अर्थत लकडाउन नै थप गरिरहेको छ। त्यही कारण कोरोना भाइरस आपै ठीक हुन्छ भन्ने संघीय बसेको हुनाले लकडाउनमा आजसम्म कोरोना भाइरसका संक्रमितहरू दिनहुँबढिरहेका छन्। मजदुरी गरी जीवन धान्न बाध्य भएका जनता घरमा कैदीको रूपमा बस्न बाध्य भएका र विकास निर्माणको कार्यहरू समेत बन्द भएकाले उनीहरूको दैनिकी

कष्टकर बन्दै गएको छ।

सरकारले जेठ २१ गते सम्म संघीय प्रदेश सरकार र स्थानीय तह संघ गर्ने कार्यक्रम समेत दिनु परेकाले कम्चारीहरूको तबल भत्ता खुवाउन नै संकट परेको बताइरहेका छन्। संघीय संघीय तहलाई यसो गर उसो गर भनेर आदेश दिने बाहेक अन्य कुनै काम नगरेको आरोप प्रदेश नं. २ का मुख्यमन्त्री लालबाटु राउतले सार्वजनिक रूपमै र प्रदेश संसदमा समेत बताइसको छन्। यिति तुलो रकम खर्च हुँदा समेत प्रदेश सरकार र स्थानीय तहलाई रकम प्रदान नगरिएको हो भने यसि तुलो रकम के के मा खर्च गरियो त्यसको जानकारी सरकारले जनतालाई किन नदिने ?

कोरोना भाइरस फैलिए गएपछि संघीय संघीय सरकारले स्थानीय तहलाई रकम प्रदान नगरिएको हो भने यसि तुलो रकम के के मा खर्च गरियो त्यसको जानकारी सरकारले जनतालाई किन नदिने ?

कोरोना भाइरस फैलिए गएपछि संघीय सरकारले स्थानीय तहलाई रकम प्रदान नगरिएको हो आफ्नो क्षेत्रमा क्वारेन्टाइन बनाउन

>>> बाँकी ८ पेजमा

सरकारले १० अर्बको
राहत वितरण गरेछ ?

काठमाडौं | सरकारले कोरोना महामारीले दुख पाएका भुइँमान्छेलाई १० अर्बको राहत वितरण गरेको खर्च आयो। ८० दिन १० अर्बको राहत रोजगारीमा विभिन्न सहर र भारतमा गएकाहरू लैंड, भोकै, नाडै फक्टरीहरूले के कति पाए होलान् ?

प्रश्न यसि छ कि १० अर्ब रुपैयां खर्च गर्ने सरकारले त्यो पैसा सिधै वितरण गरिदिएको भए प्रतिवित्तिले के कति पाउँदा हुन् ? प्रतिदिन १२ करोड ५० लाखका दरले सरकारले ८० दिनमा १० अर्ब खर्च गर्ने, जनताले भोकभोके मर्तुपर्ने ? भोकभोके सहरखाट गाउँघर पैदलै जानुपर्ने ? धन्न त लोकतन्त्रिक सरकार ?

जनताको नाममा खर्च भएको यो १० अर्ब सरकारका निकटहरूका खत्ती, बैकखाता खुब भरिए होलान् ?

PRABHU ASHIBRAD SAVING

Prabhu आशिर्वाद Saving
अग्रजको आशिर्वाद सम्भालेर राख्नुस

रु ०/-
न्यूनतम राजदाता
५.५%
द्याजदार

निःशुल्क डेविट कार्ड

prabhu BANK

Modi-led Terrorism against Muslims on ‘International Radar’

M Kabir

In his book, “Politics Among Nations”, renowned thinker, Hans J. Morgenthau opined that the external policy of a country should be moulded in accordance “with the exigencies and circumstances of time and place”, otherwise, there will be “failure of the foreign policy.” But, without bothering for the reaction of the international community, Indian extremist Prime Minister Narendra Modi—the leader of the ruling party BJP has continued sponsoring terrorism against the religious minorities especially Muslims.

In the recent past, while addressing the Nation and the Indian Parliament about the tensions with minorities in India in passing CAA, Prime Minister Modi said: “In India, live like Indian Hindu. Any minority, from anywhere, if they want to live in India, to work and eat in India, they should speak an Indian language like Hindi, Gujarati, Punjabi, Bengali any South Indian language and should respect the Indian laws. If they prefer Sharia Law, and live the life of Muslim’s then we advise them to go to those places where that’s the state law...India does not need Muslim minorities. Such minorities need India, and we will not grant them special privileges, or try to change our laws to fit their desires, no matter how loud they yell “discrimination”. We will not tolerate disrespect of our Vedic Hindu Sanatan culture...The Indian customs and traditions are not compatible with the lack of culture or the primitive ways of Sharia Law and Muslims...When this honorable legislative body thinks of creating new laws, it should have in mind the Indian national interest first, observing that the Muslims minorities are not Indians.”

Premier Modi had got a landslide victory in the Indian elections of 2014 and 2019 on the basis of anti-Muslim and anti-Pakistan slogans. Therefore, since Modi came to power, he has been implementing anti-Muslim and anti-Pakistan agenda. Besides persecution of Indian Muslims, Modi has also accelerated war-hysteria against Pakistan and instructed Indian forces to continue shelling across the Line of Control (LoC) and Working Boundary, which have killed many innocent civilians inside Pakistani side of Kashmir and other nearby villages.

In fact, Modi is promoting religious fanaticism and the ideology of Hindutva (Hindu nationalism) which is the genesis of Hindu terrorism particularly against Muslims. In this respect, in its recently released annual report, the United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF) recommended that the State Department should designate India as Country of Particular Concern—pushed for imposing targeted sanctions on Indian government agencies and officials responsible for severe violations of religious freedom by freezing those individuals’ assets and/or barring their entry into the US under human rights-related financial and visa authorities.

The USCIRF report said: “In December 2019, parliament passed the CAA...for non-Muslim migrants already in India from Afghanistan, Bangladesh, and Pakistan by treating them

as refugees fleeing religious persecution...The CAA...in conjunction with NRC...is a goal outlined in the BJP’s manifesto...this potentially exposes millions of Muslims to detention, deportation and statelessness...cow protection had been promoted by the BJP and the RSS...Lynch mobs, often organised over social media, have

past fortnight, with the OIC, the Kuwaiti government, a UAE royal princess, and the Arab intelligentsia decrying hate speeches by Indian nationals accusing the Tablighi Jamaat of deliberately exacerbating the coronavirus pandemic as well as a crude tweet by a BJP MP on the sexual impulses of Arab women...it seems that the

posts were brought to the attention of employers by social media users. The men join nearly half a dozen hate-mongers who have similarly landed in trouble in recent weeks”.

In this regard, Al Jazeera wrote: “Did those who commit crimes against Muslims in India...think that Muslims will remain silent and do not move politically, legally

by the RSS—the BJP’s parent body—on Muslims is unacceptable and have labelled it a “terrorist” group that should be banned in the Gulf...Kuwait has appealed to the OIC to intervene in India to tackle anti-Muslim sentiment in the country”.

Meanwhile, taking cognizance of Modi-led religious discriminatory policies, the White House has unfollowed Premier Modi on Twitter sending the micro-blogging site into a frenzy over a possible souring of ties between the world leaders. It also unfollowed the Twitter handle of Indian President Ram Nath Kovind, the Prime Minister’s office, as well as, the Indian embassy in the US. And regarding the spread of COVID-19, WHO head of emergencies, Dr. Michael Ryan repeatedly said that “we are assured that this virus is natural in origin.”

Notably, COVID-19 which has affected the entire world does not see race and religion, or borders before targeting any country. But, it is regrettable that in the pretext of coronavirus, Modi-led terrorist outfits BJP, VHP and RSS are leading Hindutva supremacists against Muslims in the occupied Kashmir and across India. In fact, it is a primary part of Modi’s belief system to persecute the Indian Muslims. Nonetheless, Modi-led terrorism against the Muslims is, now, on ‘international radar’.

attacked minorities—including Muslims, Christians, and Dalits... Since the BJP came to power in 2014, there have been over 100 attacks...often with the police’s complicity, Hindutva groups also conduct campaigns of harassment, social exclusion and violence against religious minorities...in August last year, India stripped the Muslim-majority occupied Jammu and Kashmir of its autonomy and imposed security measures, including restricting freedom of movement and assembly, cutting Internet and phone access, and arresting Kashmiri leaders, including religious leaders”.

It is notable that under the guise of coronavirus, Indian rulers have been imposing various kinds of restrictions on the Muslims. Modi’s government and the health ministry claimed that Muslims are spreading this virus. Hindu extremists have set off a series of assaults against Muslims across the country. In this context, Western media reported: “Indian authorities had linked cases of COVID-19 to Tablighi Jamaat had held its annual conference in Delhi in early March. Muslims have been beaten up, nearly lynched, run out of their neighborhoods, or attacked in mosques...Hindu extremists are scapegoating the country’s entire Muslim population for deliberately spreading the virus through “corona jihad, Indian hospitals segregate Muslim and Hindu coronavirus patients...In what many are calling a case of “apartheid” during a global pandemic...made separate wards for Hindu and Muslim patients. It is a decision of the government”.

The reality is that under the guise of COVID-19, India fanatic entities are pushing Indian Muslims out of informal sector jobs. Muslims are facing a new form of concerted, deliberate economic marginalisation through blatant lies linking the community to the virus. Muslims are being shut out of the formal sector; many Muslims depend on the informal sector and self-employment for their livelihood. These zealots are instructing the Hindus not to buy anything from Muslims’ shops.

In this connection, the Gulf News wrote: “India’s carefully cultivated Gulf policy has been at risk of unraveling over the

warnings of the Indian mission have fallen on deaf ears as the list of Indian ex-pats facing action over vile Islamophobic remarks on social media keeps getting longer. At least three more have been suspended after their offensive

and economically against them? a statement by the general secretariat of the Kuwait Council of Ministers said...people in the Gulf countries felt outraged over the way Indian Muslims were being blamed for the coronavirus pandemic...the assault

नेपाल इन्स्योरेन्स

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Kathmandu, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 4245565/68, nepalinsurance.com.np

Toll Free: 16600161666

72 Years of Excellence

**नेपालको पहिलो
बीता कर्तपनी**

**तपाईंको व्यवसायमा साथ दिने सारथी,
जोखिम हात्मा व्यवसाय तपाईंको।
निर्धारक रहनुहोस्, निरन्तर अघि बढ्नुहोस्...**

**नेपाल इन्स्योरेन्सको हात
तपाईंको साथ**

राजतन्त्र नहुदाका १३ वर्ष, अब निकास खोजौ

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

राजतन्त्र- गणतन्त्रको खोला तरेर पारीबाट वारी कसरी आउन सक्ला र ? भन्ने एउटा प्रश्न हुनसक्छ । आजको नेपालमा राजतन्त्र आउछ आउँदैन भन्ने दुखैखाले चिन्तन यसकारण सुरु भइसकेको छ कि राजतन्त्र बिना नेपाली एकता छिन्नभिन्न हुनेहोँगे । कुनै पनि दलका कुनै पनि नेताले एकताको कडीका रूपमा आफूलाई उभाउन र त्यसखाले भूमिका निर्वाह गर्न सकेनन् ।

गिरिजाप्रसाददेखि केपी ओलीसम्मका जति पनि दूला नेता थिए, तिनका मान्यताका मानवरूप स्वयंलित भइसके । किनमने ०६५ साल अधिका क्रान्तिकारी थिए, ०६५ सालपछिका गणतन्त्रवादी थिए हुन् । यिनले आफूलाई पार्टी र व्यक्तिस्वार्थबाट माथि उठाएर देश र जनताको स्वार्थका सामु उभिन सकेनन् । यी नेताहरू त्याग र बलिदानी बनेर राजनेता बन्न सकेका भए, राष्ट्रिय मामिलामा सतीसाल बनेर उभिन सकेका भए कुनै पनि विदेशी ताकतले चलखेल गर्ने अवसर पाउने थिएनन् । यिनीहरू विदेशका प्यादा बनिदिंदा नेपालको अस्तित्व नै धरमराउन थालेको छ ।

नेपाल दण्डीनाताका कारण बदनाम छ । भ्रष्टाचारी मुलुक भनेर बदनाम छ । अनियमिततामात्र हुन्छ भन्ने सवालले बदनाम छ । राजनीतिमा अपराधिकरण भएको छ भनेर बदनाम छ । बदनामको अर्को नाम नेपाल हुन्पुगेको छ । जसका कारण लोकतन्त्र लाखेनाच हुन्पुगेको देखिन्छ ।

यस्ता नेताहरू आफूले नोबेल पुरस्कार पाउनुपर्छ भन्नन् । कुख्याले स्वर्गतिर हेरेर पानी पिउनु र यिनले सपना देख्नु उस्तै उस्तै भएको छ । देशको अखण्डता, स्वाधीनता, जनताप्रतिको जवाफदेहीता निर्वहन गर्न नसकेका यिनीहरूको विधि व्यवहार र अनेकिकता देखेर एक बृद्धले कडा टिप्पी गरेको सुनियो- कुकुर पनि हाँस्यो ।

एकछत्र सत्ता, सबै सहयोगी पाउँदा पनि यिनले सुकर्म गर्ने सकेनन् । विर्सिए देशलाई मजबुत पार्ने सकियो भने सत्ता, पुरस्कार र सम्मान आफै ढोकामा आइपुगेछ । यसका लागि कसैलाई तेल लगाउनु र लविङ गरिरहनु पर्दैन । लाज पनि लज्जित हुने गरेर गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई शान्ति नोबेल पुरस्कारका लागि सिफारिस गरेकै थियो, रिजेक्ट भए । प्रचण्डको पनि यही दावी छ, सिफारिस पनि भएन, चर्चा पनि सेलायो । ओलीले त युनिभर्सल फाउण्डेशनले होली वाइन, एक लाख डलर र सुशासक भनिदियो । सकियो । हाम्रा नेताले चाकरी गरेपछि, धर्मविरुद्ध अर्को धर्मको चलखेलाई सधाएपछि पाउने यस्तै पुरस्कार हुन् । जनताले छिःःि: गिरिजाप्रसादका छन्, यिनीहरू नाक फुलाएर दूरै काम गरेको भ्रातीली पिटिरहेका छन् ।

यिनले सपना देखाएकै हुन्- राजतन्त्र फाल्नसके, गणतान्त्रिक लोकतन्त्र ल्याउन सके नेपालको

कायापलट हुन्छ, नेपाल सम्पन्न बन्छ र नेपाली जनताले सुख, शान्ति, समानता र समृद्धता पाउनेछन् भनेर राजनीतिक समुदाय र अन्तर्राष्ट्रिय कपर्स्ले आशा देखाएका थिए, १३ वर्षमै त्यो आशा निराशा बनेको छ । ६ महिनामा संक्रमणकालीन न्याय व्यवस्थापन गर्ने भनेको पनि १३ वर्ष भइसक्यो, अन्याय जति पनि भएको छ । न्याय स्यालको सिङ्गरस्तो देखिदैन ।

हेरेक दूला नेता र दलहरूको परीक्षण भइसकेको छ । कुनै पनि दलको टेस्ट हुन बाँकी छैन । कुनै नेता वा दलले आफूलाई सक्षम सावित गर्न सकेनन् । नेपालको परिवर्तनलाई भरत र चीनले संसाधानसहित सधारै हुन् । यही सहयोगमा पश्चिमा आफूलाई उभाउन र त्यसखाले भूमिका निर्वाह गर्न सकेनन् ।

गिरिजाप्रसाददेखि केपी ओलीसम्मका जति पनि दूला नेता थिए, तिनका मान्यताका मानवरूप स्वयंलित भइसके ।

किनमने ०६५ साल अधिका क्रान्तिकारी थिए, ०६५ सालपछिका गणतन्त्रवादी थिए हुन् । यिनले आफूलाई पार्टी र व्यक्तिस्वार्थबाट माथि उठाएर देश र जनताको स्वार्थका सामु उभिन सकेनन् । यी नेताहरू त्याग र बलिदानी बनेर राजनेता बन्न सकेका भए, राष्ट्रिय मामिलामा सतीसाल बनेर उभिन सकेका भए पनि विदेशी ताकतले चलखेल गर्ने अवसर पाउने थिएनन् । यिनीहरू विदेशका प्यादा बनिदिंदा नेपालको अस्तित्व नै धरमराउन थालेको छ ।

राजाले दरवार छाड्दा, नेताले सिंहदरवार पाउँदा भयो के ? निष्कर्ष के निरिक्षियो ? जनताले खुशाली र समानता पाए त ? हिसाको अन्त्य र दण्डहीनताको वातावरण हट्यो कि हटेन ? अपहरण र हत्या रोकियो कि रोकिएन ? विदेशी दवदवा कम भयो कि भएन ? सीमा अतिक्रमण, नेपालका प्राकृतिक सोत र साधनको सुरक्षा र राजनीतिक स्वतन्त्रता र राष्ट्रिय स्वाधीनता मजबुत भयो कि भएन ? नेपालमा मानवाधिकारको रिथित के छ ? शोषितपीडित समुदायले हक, अधिकारको

संरक्षण गर्न सके कि सकेनन् ? जातीय र भाषिक विविधिकरणको नेपाली एकता मजबुत भयो कि दुक्रियो ? यी यस्ता प्रश्नहरू हुन्, जुन प्रश्नहरू बिगत १३ वर्षका राजनीतिक अभ्यासले जन्माएका हुन् । यी सबै प्रश्नको नकारात्मक जवाफले कि देखाउँछ भने राजतन्त्र फालेर आफूलाई छानो गुमायो । छानोको निर्माण गर्ने राजनीतिक दलहरू असक्षम भए । घामबाट छायाँका लागि कलिप्नु पर्ने अवस्था आयो, वर्षा दुँदा मिजेर लुगालुग कान्पुर्पन बाधातामा जनता परे । राष्ट्र र जनतालाई यो हालतमा पुन्याउने राजनीतिक दलहरूले नैतिक जिम्मेवारी बहन गर्ने कि नर्गने ?

सबाल नेपाली राष्ट्रियता र राष्ट्रिय एकताको मजबुतीलाई कुनै पनि

डो-याउने अवसर राजनीतिक दलहरूसँग सुरक्षित छ । नेपाली जनता उदार छन्, सहमतील छन् र महान हुन् । जनताले यी राजनीतिक दलहरूलाई 'दया' गर्छन् । गल्ती सच्याउने सानो हुन्त त्यसैले भत्काउनेहरूले बनाउने कार्य थाल्नु बढिमानी हुनेछ ।

गणतन्त्रको घोषाको नशा अब उत्रिसकेको छ । सन ४० को दशकमा चीनमा अफिम क्रान्ति भयो र ४९ अक्टोबरमा माओको क्रान्ति सफल भयो । ६० को दशकमा सांस्कृतिक क्रान्ति पनि भयो । तर ७० को दशक सुरु नहुँदै माओलाई दिव्य ज्ञान हासिल भयो र उन्हो जनताका सामु धुँडा टेकेर क्रान्तिकालका जे जति गल्ती भए, त्यसप्रति जनतासँग क्षमा याचना हुनुपर्यो ।

होइन भने एउटा दरवारलाई संग्रहालय बनाउँदा गाउँ गाउँसम्म दरवारहरूको निर्माण भइसकेको छ । एउटा राजालाई नागार्जुन ल्खेट दा हजारै राजाहरू गाउँपालिकासम्म जमिसकेका छन् । फेरि बाइसे र चौविसे राज्य बनाउने कि नेपाललाई अविभाज्य राष्ट्रका रूपमा विकास गर्ने ? आउने पुस्तालाई दिने के हो ? अब निर्वैल गरौ ।

नेपाली सोभा भएकाले नेताले भेडा भन्दा पनि हाँसिरहन्छन् । नेताले नेताहरूलाई भेडिगोठ भन्दा पनि जनता हाँसिरहन्छन् । आफुमाथि भइरहेको शोषण थाहा पाएर पनि सहिरहन्छन् । फोसा र भ्रमपूर्ण भाषणमा विश्वास गर्छन् नेपाली । नेपालीको दिन निराश भएर बिठ्ठ र रात भोली त उज्यालो हुन्छ नि भने आशामा काट्छन् । बहुदलपछि लोकतन्त्र आयो, नेपालीले कहिल्यै उज्यालो देखन पाएनन् । सरल र सभ्य जनताका लागि राजनीतिक क्षेत्र र बर्गले अझै अन्याय गर्नु भनेको राजनीतिक अपराध हो, यो पापबाट अव मुक्ति खोज्नु पर्छ ।

गणतन्त्र आयो, जनताका आकांक्षा र महत्वाकांक्षाहरू बढे । ती सबैको संवोधन गर्ने राजनीतिक दल असक्षम हुन्यायो । यही असफलताले नेपाली जनता कुना कन्दरासम्म आन्दोलित र आक्रोसित मुद्रामा छन् । नेपालको राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक जीवन बिस्फोटक बन्दै गएको छ । यो बिस्फोटक रिस्तिको निर्माता राजनीतिक दलहरू नै हुन् । बिस्फोटक भाग्य र भविष्य बोकेर नेपालीले कतिजेल शान्तिको कामना गर्ने ? यसको निकास राजनीतिक बर्गले नै दिनुपर्छ, राजनीतिक तहबाट निकाल्नुपर्छ ।

एकछत्र सत्ता, सबै सहयोगी पाउँदा पनि यिनले सुकर्म गर्ने सकेनन् । बिर्सिए देशलाई मजबुत पार्ने भूमिका निर्वाह गर्न सकियो भने सत्ता, पुरस्कार र सम्मान आफै ढोकामा आइपुगेछ । यसका लागि कसैलाई तेल लगाउनु र लविङ गरिरहनु पर्दैन । लाज पनि लज्जित हुने गरेर गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई शान्ति नोबेल पुरस्कारका लागि सिफारिस गरेकै थियो, रिजेक्ट भए । प्रचण्डको पनि यही दावी छ, सिफारिस पनि भएन, चर्चा पनि सेलायो । ओलीले त युनिभर्सल फाउण्डेशनले होली वाइन, एक लाख डलर र सुशासक भनिदियो ।

● ● ●

हालतमा खण्डित गर्नु हुन्न भन्ने हो । जनताले निरङ्कूशता फाल दिएको जनादेशको दुरुपयोग गरेर राजनीतिक दलहरूले राजतन्त्र र हिन्दूधर्म फालेर नेपालको नाम, नेपाली भण्डा फेर्न गरेको दुस्रप्रयासले दुस्प्रयासमात्र निर्स्केको छ । अर्कै समय छ, 'हयुमन इररलाई सच्याएर सही मार्गमा देशलाई गरेर बिश्वासनाको नतिजा चीन विश्वशक्ति बनिसकेको छ, १५ वर्षभित्र चीन विश्वकै नम्बर वान सामरिक र आर्थिक शक्ति बन्ने घोषणा विश्व बैंक र आइएमएफले समेत गरिसकेको छ ।

त्यसैले १३ वर्षको मूल्यांकन गर्न आत्मबल छ भने, देशप्रतिको सच्चाभाव मुटुको कुनै कुनामा बाँकी छ भने यो

पद्थयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपथुहरू ध्वस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यूँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भेर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भेर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान

सम्पादकीय

स्वदेशी उत्पादनलाई निरुत्साहित गर्ने कार्य बन्द गर

सरकारले विद्युतमा आत्मनिर्भर भएर तेपालमा उत्पादन हुने विद्युत विदेश निर्यात गरी ठुलो धनराशी कमाउन सक्ने नारा दिई आएको छ । तर अर्थमन्त्री डा. युवराज खितडाले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लागि संसदमा प्रस्तुत गरेको बजेटमा स्वदेशमै विद्युत खपत बढाउने नीतिबाट सरकार पछि हटेको छ । सरकारले आर्थिक विधेयक मार्फत विद्युतीय गाडी र उपकरणमा भन्सार महसुल बढाएर सरकार आफैले भनाइबाट पछि हटेको छ । यसले गर्दा विद्युतीय गाडी तथा उपकरण प्रयोगमा उपभोक्तालाई निरुत्साहित पार्ने कार्यलाई बल पुगेको छ । एकातिर सरकारले विद्युत उत्पादना ठुलो मात्रामा धनराशी खर्च गरिरहेको छ भने अर्कातिर आफैले विद्युत खपतमा उपभोक्तालाई निरुत्साहित गरिरहेको छ । आगामी दुई वर्ष भित्रमा सरकार र निजी क्षेत्रबाट उत्पादन हुने विद्युत ७ हजार मेगावाट भन्दा बढी हुने देखिन्छ । त्यस्तो विद्युत राष्ट्रिय प्रशारणलाईनमा जाओडिने देखिन्छ । स्वदेशमा उत्पादित विद्युत विदेशमा निर्यात हुने टुङ्गो लागि नसकिंको अवस्थामा आन्तरिक खपत बढाउँदै गर्यासलाई विस्थापित गर्न सकिने सम्भावनालाई समेत सरकारले तकारेको छ ।

सरकारले विद्युतीय सवारी साधन र उपकरणमा महसुल बढाएको छ। उर्जा मन्त्रालयले आफ्नो मन्त्रालयको प्रस्तावमा समेत विद्युतीय सवारी साधन र विद्युतीय उपकरणसहित इन्डक्सन चुल्हो र सोलार प्यानलमा भन्सार छुट दिने प्रस्ताव गरेको थियो। तर बजेटमा भन्सार छुटको सहा भन्सार महसुल बढाएको छ। नेपालमा उत्पादन भएको विद्युत मध्येको ४० प्रतिशत विद्युत घरेलु प्रयोजनका लागि प्रयोग हुन्छ भने बाँकी औद्योगिक प्रयोजनमा खपत हुने गरेको छ। अबको दुई वर्ष भित्रमा धेरै विद्युत उत्पादन हुने भएपछि त्यसलाई खपत गर्न विद्युतीय साधन र घरेलु प्रयोजनमा खपत बढाउने योजना ल्याउनुको सहा विद्युतीय सवारी साधन र उपकरणमा थप भन्सार लगाएर सरकारले विद्युत खपतमा निरुत्साहित गरेको छ। नेपालमै उत्पादन हुने विद्युत खपतमा जनतालाई राहत दिन सकिएको खण्डमा विदेशबाट आयत हुने ग्यास क्रमस विस्थापित हुँदै जाने सम्भावना रहेकोमा घरेलु प्रयोजनका लागि प्रयोग हुने इन्डक्सन चुलोमा समेत भन्सार बढाएको छ। यसरी सरकारले आफ्नै नीति विपरित भन्सार दर बढाएको हुनाले इन्डक्सन चुल्हो महांगो पर्ने भएकाले इन्डक्सन चुल्होको विक्रि वितरण अब प्राय ठप हुने भएको छ। सरकारले भने स्वदेशमा उत्पादन हुने विद्युत नियर्त गर्न बताइरहेको छ भने अर्कोतिर स्वदेशमै खपत गराउने कार्यलाई भने निरुत्साहित गरेको छ।

२०७२ सालको भूकम्प र कोरोना भाइरसको कारण मुलुकमा लकडाउन भएको बेलामा ग्याँसको माग अत्याधिक बढेको थियो । त्यसबेला आपूर्ति र मागलाई व्यवस्थापन गर्न सरकारले इन्डक्सन चुलो आयतमा भन्सार छुट दिने घोषणा गरेकोले त्यसै कारण २०७२ सालमा गएको भूकम्पको बेला मित्राराष्ट्र चीनले दिएको इन्डक्सन चुलो विक्री वितरण भएको थियो । भूकम्पको बेला विक्री नभएको इन्डक्सन चुलो लकडाउनको बेला विक्री भएकाले सकारात्मक मागलाई थेन नसकेपछि भन्सार छुट दिएर चुल्हो ल्याउन दिएको थियो । इन्डक्सन चुलो व्यापक मात्रामा विक्री भएपछि ग्यास सिलिङ्डरको मागमा कमी आएको र विद्युत खपत बढेको सरकारी तथ्यांकहरूले नै देखाईरहेको बेला सरकारले अचानक विद्युत खपतलाई निरुत्साहित पार्ने कार्य गरेको हुनाले फेरी उपभोक्ताहरूको चाप ग्यास सिलिङ्डरमा पर्ने पक्कापक्की भएको छ । २०७७/७८ को बजेटले इन्डक्सन चुलो आयतमा छुट नदिएको र उल्टो ५ प्रतिशत भन्सार दर निर्धारण गरिएको छ । यो चुलो आयतमा १३ प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि लाई आएको छ । १० प्रतिशत मात्रै महसुल लगाउने सरकारले विद्युतीय सवारीमा ८० प्रतिशत सम्म भन्सार महसुल लगाउने भएको छ । भन्सार महसुल ५० प्रतिशत पछि फिर्ता दिने भनेपनि एकमुष्ट ५० प्रतिशत महसुल लाने भएको र विद्युतीय सवारी साधनको क्षमता अनुसार अन्तशुल्क पनि बढाएको छ । अर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि विद्युतीय सवारीमा ५० देखि १०० किलोवाटसम्म ४० प्रतिशत १५० किलोवाटसम्म ५० प्रतिशत द२ सय किलोवाटसम्म क्षमताको विद्युतीय सवारी ६० प्रतिशत र २ सय देखि ३ सय किलोवाट सम्ममा ७० प्रतिशत र त्यसबन्दा माथिलाई ८० प्रतिशत अन्तशुल्क लाग्ने व्यवस्था गरिएको छ । यसरी स्वदेशमा उत्पादन हुने गरेको विद्युत खपतलाई सरकारले नै निरुत्साहित गर्न उदयोगी राखेको हुलाले सरकार आफ्नो भाईर्वाट पछि हटेको पृष्ठ भागको छ ।

उद्योग र खेका हुनाल सरकार आफैना भनाइबाट पाँच हजारका प्रत मध्ये का छ। सरकारले भने विदेशवाट महंगा विद्युतीय सवारी साधान ल्याएर धेरै विदेशी मुद्रा विदेश गएको बतायता पनि त्यस्तो तकमा कुनै तुक छैन। विद्युतीय सवारी साधान सञ्चालनमा ल्याएको खण्डमा स्वदेशमै उत्पादन भएको विद्युत खपत हुने र विदेशी मुद्रा तिररे आयत हुने ग्यासमा समेत कमी आउने भएकाले त्यो फाइदा जनक नै देखिन्छ। अहिले मुलुकमा लकडाउन भएको बेला सरकारले स्वदेशमा उत्पादित विद्युत खपन गर्न उपभोक्ताहरूलाई सहयोग गर्नुको बदला सरकारले राजस्व पनि कम भएको र विदेशी मुद्रा समेतको सञ्चिती घटेको कुतर्क गरिरहेको छ। के ग्यास खरिद गर्दा र अन्य पेट्रोलियम पदार्थ खरिद गर्दा विदेशी मुद्रा बाहिर गएको छैन र? यस्तो कुतर्क गरेर सरकारले स्वदेशमा उत्पादन हुने विद्युत खपतलाई निरुत्साहित गर्नु भनेको आफैने खुद्दामा बज्चरो प्रहर गर्नु बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन। स्वदेशमा उत्पादन भएको विद्युत अहिले नै खपत हुन नसकिरहेको बेला पेट्रोलियम पदार्थको आयातमा कम गरि विद्युत खपतमा उपभोक्ताहरूलाई आकर्षण गर्नुको बदला अन्तशुल्क लगायत भन्सार दर बढाएर सरकारले विद्युतीय सवारी साधान र इन्डस्ट्रियल चुल्हो प्रयोगमा निरुत्साहित गर्नु भनेको स्वदेशी उत्पादनलाई निरुत्साहित गर्ने प्रयात हो। बोलीमा स्वदेशी उत्पादनलाई प्राथमिकता दिने भनेपनि व्यवहारमा त्यस्तो नदेखिएको हामीले ठानेका छौं।

लकडाउनमा चुक्दै सरकार : संसदलाई पनि ठाँटियो

उत्तरी छिमेकी मुलकु चीनबाट फैलिएको
कोरोना भाइरस (कोम्पिउट १९) ले गर्दा
नेपालको अर्थतन्त्र डामाडोल अवस्थामा पुगेको
छ । लकडाउनले गर्दा जनताको दैनिकी
विश्रिएको छ । जनतालाई अहिले घरमा
बस्न बाध्य पारिएको छ । दैनिक रोजगारी
गरी जीवन विताउन बाध्य भएका जनताको
अवस्था नाजुक बन्दै गएपनि सरकारले भने
लकडाउनलाई अचुक औषधी सम्भिकएको
हुनाले जनता पिडतामाथि पिडा भोग्न बाध्य
भएका छन् । पहिलो चरणकोलकडाउन
सम्ममा सरकारले धेरै काम गर्न सक्दथ्यो तर
त्यसो हुन सकेन । प्रधानमन्त्री केपी ओलीले
नै रुघाखोकी जस्तो सामान्य विरामीका
जतिको पनि मानिस कोरोना भाइरसले मर्दैनन्
भन्ने अभिव्यक्ति संसदमै दिएर जनताको
स्वास्थ्यमाथि खेलवाड गरेका छन् । लकडाउन
सुरु हुनुभन्दा अगाडि सम्मा जम्मा दुई जना
मात्र कोरोना भाइरसका संक्रमित देखिएको
अवस्थामा अहिले सम्ममा दुई हजार तीन
सय भन्दा बढी संक्रमित देखिएका छन् ।
कोरोना भाइरसले विश्वमै आतंक मच्चाईरहेको
बेला गत फागुनमा मात्र नेपालमा कोरोना
भाइरस प्रवेश गरेको थियो । त्यसबेला देखिए
नै सरकारले आवश्यक सतर्कता अपनाएको
भए अहिलेको जस्तो जटिल अवस्था नै आउनेहो
थिएन । आवश्यक सतर्कता अपनाउने बेलामा
पर्यटन तथा संस्कृतिमन्त्री योगेश भट्टाराईले
एक सार्वजनिक कार्यक्रममै नेपाल कोरोना
भाइरसमुक्त रहेकोले विदेशी पर्यटकहरूलाई
नेपालको भ्रमण गरी सुरक्षित रहन आह्वान
समेत गरे । मन्त्री भट्टाराईको त्यस्तो
आह्वानपछि नेपालमा पर्यटकहरूको चाप बढ़दै
गयो । तिनै पर्यटकहरूबाटै नेपालमा पहिलो
पटक कोरोना भाइरस सरेको प्रष्ट भएको छ ।

• ਦੇਵੈਨਦ੍ਰ ਚੁਡਾਲ
endrachudal@gmail.com

सक्न अवस्था रहका ४
लकडाउनको हेला

लकडाउनका बला सरकारले धर काम गर्न सकदथ्यो त्यसबेला सत्ताधारी दलभित्रको आन्तरिक विवादले गर्दा सरकार प्रमुख प्रधानमन्त्री केपी ओलीले पार्टीभित्रको विवाद मिलाउनै ध्यान दिन पुगे । त्यसबेला कोरोना संक्रमितहरूको अवस्था र नेपाल फर्किन चाहाने नेपालीहरूको बारेमा सरकारले कुनै ध्यान दिन नसकेको हुनाले पनि अहिले कोरोना भाइरसले महामारीको रूप लिन सक्ने सम्भावना बढेको छ । अहिलेसम्म उक्त भाइरसका कारण ९ जनाले ज्यान गुमाईसकेका छन् । कोरोना भाइरसको औषधी र खोपसम्म नभएको अवस्थामा भण्डै दुई सय ८० संक्रमितहरू निको भएर आ आफ्नो घर फर्किसकेका छन् । सरकारले कोरोना भाइरस लाग्ने वित्तिकै मानिस मर्दैन त्यसैले तपाईंहरू नआतिनुसाहोस् भनेर जनतालाई विश्वास दिलाउनुपर्ने थियो । तर त्यस विषयमा सरकारको ध्यान गएको देखिएको छैन । विश्व स्वास्थ्य संगठनले जारी गरेको निर्देशनको मात्र पालना गरेपनि संक्रमितको संख्या घट्न सक्छ तर त्यो निर्देशनको पालना गराउने विषयमा समेत सरकारले प्रभावकारी भूमिका निभाउन सक्नुपर्दथ्यो तर त्यसो हुन सकेन खान नपाएका जनतालाई राहत उपलब्ध गराउन सक्नुपर्दथ्यो । दैनिक रोजगारी गरी खाने जनताले खान नपाएपछि उनीहरू कामको खोजिमा सडकमा उत्रिन बाध्य भए । विहान बेलुकाको रोजीरोटी खोज्नुपर्ने बाध्यता जनतालाई भएपनि सरकार भने लकडाउनकै पक्षमा रहेर लकडाउन थप्दै गयो । सरकारले बैकल्पिक व्यवस्था गर्न सक्ने भएपनि उसले लकडाउनलाई मात्र अचुक औषधी समिक्षाएको हुनाले जनताले अब विकल्प खोज्न थालेका छन् । लकडाउनमात्र अचुक औषधी होइन रहेछ भन्ने प्रमाणित विश्वका धेरै राष्ट्रहरूले गरिसकेका छन् । त्यसैले उनीहरूले लकडाउनलाई खुकुलो पार्दै अन्य विकल्पहरू समेत अपनाएका भएपनि नेपाल सरकारले भने लकडाउनलाई थप्दै लगेको छ ।

मुलुक कोरोना भाइरसकै संक्रमित भएको बेला सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेट संसदमा पेश गरेको छ । अहिले त्यही बजेटको विषयमा संसदमा बहस भइरहेपनि बजेटले कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण र रोकथाम गर्न उपायहरू दिन सकेको छैन । मुलुक नै संक्रमित भएको बेलाजनताले राष्ट्रपति, उपराष्ट्र, प्रधानमन्त्री हुँदै मन्त्रीहरू र सचिवालयिक निकायका प्रमुख र सदस्यहरूको तलब भत्तामा केही कटौती गरी त्यो रकम कोरोना भाइरस कोषमा राखी त्यही रकमबाट जनताको स्वास्थ्य उपचार गराउनुपर्ने माग गरिरहेका बेला उन्हीहरूको तलब भत्ता लगायत अन्य कुनै सुविधा काटिएको छैन भने कर्मचारीहरूलाई दिँदै आएको आन्तरिक भत्ता काटिएको बजेटमा उल्लेख गरिएपनि अर्को शिर्षक राखेर भत्तामा बृद्धि गरिएको छ । कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण र रोकथाम गर्न सांसद विकास कोषको रकम खारेज गर्नुपर्ने माग संघीय संसदको प्रमुख प्रतिपक्षी दल लगायत सत्ताधारी दलकै केही सांसदहरूले गरेको भएपनि सरकारले सांसद विकास कोषको रकममा प्रतिसांसद २ करोड घटाएर ४ करोड रुपैया दिने प्रस्ताव गरेको छ । प्रतिनिधिसभाका प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसदहरू १ सय ६५ जनालाई सांसद विकास कोषको रकम प्रदान गरिने भएको छ । त्यस्तो रकम ६ अर्ब ४० करोड हुनेछ भने अब प्रदेश सभाले समेत आफ्ना सांसदहरूलाई त्यस्तो रकम

प्रदान गर्ने भएका छन्। यसरी सरकारले कोरोना संक्रमितहरूको स्वास्थ्यलाई भन्दा सांसद विकास कोषलाई प्राथमिकतामा राखेर जनताको आवाजलाई कुल्लिएको छ। ठीक यहीबेला राष्ट्रपति कार्यालयको गलैंचा फेर्नपर्ने भएको छ। मन्त्रि निवासमा लाखो रुपैया खर्च गरेर मन्त्रीहरूका लागि जिमखाना बनाउन लागिएको छ। यो भन्दा लाजमर्दी अवस्था के हुन्छ?

विश्वमै कोरोना भाइरस फैलिएको हुनाले विश्वका राष्ट्रप्रमुखदेखि सरकार प्रमुखहरू र उच्च तहका पदाधिकारीहरू हुँदै कर्मचारीहरूको तलब भत्तामा कटौती गरिएको छ भने हामीकहाँ भने आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को बजेट खर्च गर्न नसकेको हुनाले बजेट खर्च भयो भनेर देखाउनका लागि आर्थिक वर्षको अन्यथा राष्ट्रपति निवास र कार्यालयको गल्चा फेर्न नयाँ गमलाहरू खरिद गरी राष्ट्रपति कार्यालय सजाउने र मन्त्रिनिवासमा जिमखाना बनाउने कार्य गर्नु जनताको स्वास्थ्यमाथि खेलवाड गरी जनताले तिरेको करमाथि ब्रह्मलुट मच्चाउनु बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन। सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को बजेटमा महंगी भत्ता, फिल्ड भत्ता, प्रोत्साहन भत्ता, गोष्ठी भत्ता लगायतका शिर्षकमा रहेको भत्ता काटेको बताएपनि चालु वर्षको भन्दा भण्डै साढे तीन अर्बले रकम बढाएको छ। बजेटमा उल्लेखनीय कटौती गरिएको भनिएतापनि भण्डै १३ अर्ब रकम विनियोजित गरिएको छ। अर्थमन्त्री डा. युवराज खतिवडाले बजेट प्रस्तुत गर्दा कोरोना भाइरसलाई देखाएर बजेट कटौती गरिएको बताएका थिए। त्यसबेला सासदहरूले ताली ठोकेर अर्थमन्त्रीको भनाईलाई स्वागत गरेका भएपनि भत्तामै चालु आर्थिक वर्षका भन्दा साढे ३ अर्ब रुपैया थिएपनि छ। चालु आर्थिक वर्षमा राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री कार्यालय निजामति किताबखाना अखिल्यार अन्य सम्बैधानिक आयोगहरू राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र पुर्ननिर्माण प्राधिकरण, महान्याधिवेतता कार्यालय, भन्सार विभाग, सर्वोच्च अदालत लगायत सबै अदालत, विश्वविद्यालय समेतका कर्मचारीहरूले सत प्रतिशतदेखि ३० प्रतिशत सम्म भत्ता बुझ्दै आएका थिए। अर्थमन्त्रीले आउँदो वर्षदेखि त्यस्तो भत्ता कटौती गर्दा भत्ता बुझ्दै आएका २० हजार कर्मचारीहरूले अब भत्ता नपाउने भएका छन्। तर अर्थमन्त्रीले उल्लेख्य रुमपा भत्ता कटौती गरिएको बताएपनि चालु वर्षको भन्दा अझै बढाएर रकम राखेका छन्। स्थानीय तहमा मात्र ५६ करोड रकम थप गरेर विनियोजित गरिएको छ। महंगी भत्ता फिल्ड भत्ता, प्रोत्साहन भत्ता, सभा र गोष्ठीमा चालु वर्षको भन्दा साढे ३ अर्ब रुपैयाँ विनियोजित गरिएको छ। बजेटको अनुसूचि ६ मा उल्लेख भएनुसार कर्मचारी भत्ता शिर्षकमा भण्डै १३ अर्ब रकम राखिएको छ। खारेज गरिएको भनिएको स्थानीय भत्तामा १ अर्ब ९६ करोड ६२ लाख, महंगी भत्तामा ७ अर्ब १६ करोड ६३ लाख, फिल्ड भत्तामा १ करोड ६५ लाख, कर्मचारी बैठक भत्तामा २० करोड ३७ लाख, कर्मचारी प्रोत्साहन तथा पुरस्कारमा १६ करोड ५९ लाख, बैदेशिक भत्तामा ८२ करोड ८९ लाख राखिएको छ भने शिर्षक नखुलाइएको शिर्षकमा २ अर्ब ५२ करोड ८९ लाख रकम राखिएको छ। यसरी भत्ता काटिएको भनिएतापनि चालु आर्थिक वर्षको भन्दा स्थानीय भत्ताको बजेटमा ५६ करोड थिएपनि छ। पदाधिकारीहरू र अन्यको सुविधामा २४ करोड थपेर रकम विनियोजन गरिएको छ भने पदाधिकारीहरूको इन्धनमा ३ करोड, सवारी साधान मर्मतमा १ करोड, गोष्ठीमा २ अर्ब, भ्रमणमा ८ करोड अन्य भ्रमणमा २ करोड ८० लाख, फर्निचरमा ९ करोड रुपैया थपेर विनियोजन गरिएको छ।

अर्थमन्त्री डा. खतिवडाले यसरी भत्तामा व्यापक कटौती गरिएको बताएपनि त्यसमा सत्यता देखिएको छैन। कोरोना भाइरसले गर्दा जनता खान नपाएर मर्न अवस्थामा पुगेको भएपनि सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भएको भनिएको संसदलाई नै सरकारले ढाँठेर सबै शिर्षकमा रकम बढाएको छ। सरकारी उच्च तहका पदाधिकारीहरूले दैनिक छलफल गर्दा समेत बैठक बसेको भनेर भत्ता बुझ्ने गरेको भएपनि त्यसलाई समेत बजेट विनियोजन गर्नुले प्रमाणित हुन्छ सांसद अहिले पनि सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भएको छैन भनेर। सत्ताधारी दलले चाहेको भए सबै प्रकारका भत्ताहरू कटौती हुन सक्यो सांसद विकास कोष खारेज हुन सक्यो तर त्यसो हुन सकेन। सरकारले कोरोना भाइरसलाई समेत कमाई खाने भौंडोमात्र बनाएको प्रष्ट रुपमै देखिएको छ।

अमर प्रेमी र योद्धा नवराज विकाना नाममा

सुशील विक

प्रिय नवराज,

मलाई थाहा छ, तिमीले न मलाई सुन्न सक्छौं, न पढ्न। तर, नेपालको इतिहासमै दलितमाथि भएको भयानक नरसंहारले उद्घेलित मनलाई शान्त पार्न यी शब्द तिमो नाममा लेख्ने जमर्को गर्दै छु। तिमो हत्या भएको दिनदेखि प्रयेक दिन मैले मेरो आत्मासँग गरेको वार्ता अनि लेखिएका हरफ आजको दिनमा प्रकाशित गरेको छु। आज २१ जेठ अर्थात् दोस्रो जनान्दोलनको सफलतासँगै पुनर्संथापित संसदले ०६३ सालमा नेपाललाई छुवाछूतमुक्त राष्ट्र घोषणा गरेको र संसदको घोषणाको स्वामित्व लिँदै नेपाल सरकारले ०६८ सालमा यस दिनलाई जातिय विभेद तथा छुवाछूत उन्मूलन राष्ट्रिय दिवस घोषणा गरेको दिन।

मलाई थाहा छैन, आजको दिनलाई कसरी बुझौं र कुन शब्दले पुकारीं। छुवाछूतमुक्त भनौं कि छुवाछूतयुक्त भनौं, म अन्योलमा छु। छुवाछूतयुक्त भन्दा संसद र सरकारले मुक्त घोषणा गरेको १४ वर्ष बितिसकेको छ, मुक्त भनौं भने तिमी र तिमो साथीको विभेदकै कारण निर्मम हत्या भएको आज १२ दिन बितेको छ। जे होस्, आज शोकमा रहेका आमउपर्याप्ति दलित समुदायले पीडा र आक्रोशसँगै शोकलाई शक्तिमा बदल्ने अठोटसाथ यो दिनलाई आन्दोलनमय बनाइरहेका छन्। आशा छ, तिमो आत्माको शान्तिका लागि यो आन्दोलन गन्तव्यमा पुगेको रोकिनेछ।

जाजरकोटका नवराज विक र उनका साथीहरूको जस्तो नियति भन्दै ६० लाख दलितले वर्षादेखि भोगिरहेछन्। यसैले लाग्छ, देश हाम्रो भए पनि समाज हाम्रो होइन, राज्य हाम्रो भए पनि शासक हाम्रा होइनन्।

प्रिय पाठकहरू! यो आत्मालाप पद्मुपर्यि मेरो सादर अनुरोध छ कि तपाईं २०-२२ वर्ष उमेरको हुनुहुन्छ भने आफूलाई नवराज भएको सम्पुर्णुलाई। ४०-५० वर्षको भए नवराजका बाबाआमा भएको सम्पनुहोला। अनि नवराजको प्रेम, संघर्ष र जातभातको कलंक र यसले अपूर्ण अर्थात् सानो जात बनाएको सम्पनुहोला। उनीहरूको सुन्दर परिवार, सपना र भविष्य कस्ता थिए होला, त्यो पनि कल्पना गर्नुहोला। अनि अन्तर्राजातिय प्रेमका कारण अबोध, अल्लारे किशोर नवराज र उनका साथीलाई चारैतरिबाट धेरा हालेर बर्बाटपूर्वक हत्या गरी नदीमा फालेको कल्पना गर्नुहोस्। यो घडीमा उनीहरूलाई कति असद्य पीडा भयो होला, कल्पना गर्नुहोला। उनीहरूको परिवारमा परेको विपत्तिको अनुमान गर्नुहोला। यदि वास्तविक रूपमा यस्तै घटना तपाईंको जीवनमा आइप्यो भने के तपाईं सहन सक्नुहोला? पक्के पनि सक्नुहुन्न। यदि त्यसो हो भने तपाईंको जातिवादी चरमा फुकालेर यो आत्मालाप दर्जनहुन् मेरो बिन्नी छ।

प्रिय नवराज, म यी हरफ लेख्न बसिरहेदा आकाश बादलले डम्प ढाकेको छ। हावा चिलिरहेको छ। मेरो गर्जेको छ। यस्तो लाग्छ, आकाशले पनि तिमीप्रति भएको अन्यायिरुद्ध आवाज उठाइरहेको छ। हामी पनि यही १३ गते तिमीमाथि भएको बर्बर दमनविरुद्ध आवाज उठाउन राजतन्त्र अन्य गरी गणतन्त्र ल्याउन पहिलोपटक उद्घोष गर्ने कीर्तिपुरुको लोकतान्त्रिक चोकमा जुट्याँ र उद्घोष गर्याँ कि तिमीलागायत तिमा साथीमाथि भएको गम्भीर जातिवादी अपराधको निष्पक्ष छानबिन होस्, हत्यारालाई कडा कारबाही होस् र हिन्दू उच्च जातीय अहंकारवादले

तिकाएको अमानवीय, अवैज्ञानिक, पाशविक, जात व्यवस्था र वर्णव्यवस्थाको साप्राज्यको यथाशीघ्र समूल अन्त्य होस्, यसका लागि हामी सास रहेसम्म लडिरहेहो। हाम्रो प्रदर्शनलाई न कोरोनाले रोक्यो, न लकडाउनले। पुलिसकै अगाडि हामीले प्रदर्शन गरिरह्याँ, भमफक्म पानी परिरह्यो। सायद, तिमी र तिमो साथीमाथि भएको पीडामा आकाशले पनि आँसु खसाल्यो होला।

नवराज, तिमीलाई पहिलोपटक देखेको तस्बिरमा हो। ढाकाटोपी लगाएको, चेक सर्ट लगाएको, पहङ्लो भोला बोकेको, भोलासँगै नेपालको भन्डा बोकेको, हँसिले अनुहार भएको तिमो फोटो देख्दा तिमीलाई एक देशभक्त स्वाभिमानी नेपालीका रूपमा पाउँछु। जब रुकुम चौरजाहारी सोतीको हमलावरे सोच्छु, तब मेरो मनमा असद्य पीडा हुन्छ। पूलजस्तो तिमीहरूको शरीरमा कसरी प्रहार गरियो होला? अनि चरम यातनापछि भेरी नदीमा फालिंदा कति पीडा भयो होला? यो अनुमानसम्मले मनमा कताकता भक्कानो छुटेर आउँछ। सम्हालिन कठिन हुन्छ। आँखा टिलपिल हुन्छ। आँसु चुहिन्छ। सायद न्यायप्रेमी जनसमुदायको आँसु बोगेको छ, अहिले। भेरी नदीमा बोगेको पानीजस्तै।

तिमो यो अजर अमर प्रेमकहानी र बलिदानको कुरा आउनुपर्यि हाम्रो आफै पीडा थियो। महामारीले हामी डर, त्रास, भयको अँध्यारो किल्लाभित्र भोलिको उज्यालो बिहानीको प्रतीक्षामा थियाँ। यही वेला देशको सीमामाथि छिमेकीले धावा बोलेपछि हाम्रो मन छियाछिया भएको थियो, उद्घेलित भएको थियो, आन्दोलित भएको थियो। यही परिवेशमा तिमो बलिदानको खबरले पीडामाथि भन् पीडा थपिएको छ। थाहा छैन, यो पीडाको अन्त्य कहाँ गरेर दुगिन्छ। यतिचाहिँ निश्चित छ कि यो शोकलाई शक्तिमा बदलेर नेपालको दलित आन्दोलनले तिमीलाई पक्कै न्याय दिनेछ।

नवराज, म अनुमान मात्र गर्न सक्छु, तिमीले कति मिठो सपना हुदयमा सजारार प्रेमिकालाई लिन मन मिल्ने साथीका साथमा गएका थियो होला। तिमो बाबाआमाले पनि कस्तो सपना देखेका थिए होलान्। तिमो साथीका पनि आफै सपना थिए होलान्। ती सबै सपना अहिले भेरी नदीको भेलसँगै बोगेका छन्। अनि एउटा भरभराउँदो देशभक्त युवा, आफ्ना बाबाआमाको सुन्दर सपना, देशको भविष्यको कर्णधार, प्रेमिकाको सपनाको राजकुमारको दुःखद अन्त्य भएको छ, हिन्दू उच्च जातीय अहंकारवादले गरेको निर्मम दमनबाट।

नवराज, तिमो प्रेम मुना-मदनको जस्तै अमर भएको छ। हुन त तिमी प्रेमिकाले मुनाको भूमिका खेलिन्न या खेलिन्न, थाहा छैन। तर, इतिहासमा तिमीले मदनको सानदार भूमिका निभाएका छै, आफ्नो प्रेमका लागि ज्यान अर्पण गरेर। अनि जातभातजस्तो सामाजिक कलंकविरुद्ध संघर्ष गर्दै समानताको आफ्नो अझुरो सपना हामीलाई जिम्मा लगाउँदै अल्प भएको छ। हुन त तिमी प्रेमिकाले मुनाको भूमिका खेलिन्न या खेलिन्न, थाहा छैन। तर, इतिहासमा तिमीले मदनको सानदार भूमिका निभाएका छै, आफ्नो प्रेमका लागि ज्यान अर्पण गरेर।

थाहा छ नवराज, सामाजिक सञ्जालको सँधुरो घेराबाट बाहिर निस्केको हामीले गरेको सानो प्रयासले देश-विदेशमा एक प्रकारको तरंग ल्याएको छ। तिमो न्यायका लागि अहिले देशभक्ति मानिस उत्तिरहेका छन्, तर दलित मात्र। हामीले सुरु गरेको तिमो न्याय तथा जात व्यवस्था र वर्णव्यवस्था अन्त्य गर्ने अभियानमा के आमदलितसँगै गैरदलित न्यायप्रेमी समुदाय, परिवर्तन चाहनेहरू सहभागी बन्नान्? मलाई शक्ता छ। औलामा गन्न सकिने मात्र तिमो पक्षमा उभिनेछन् र बाँकीले किनारामा साक्षी बनेर रमिता होइन्न। उखानै छ नि, जसको बाबु म्यायो, उसको छोरो दुहरो। अनि हाम्रो पीडाले के छुन्थ्यो, उनीहरूलाई? त्यो पनि मनुकालीन जातपात र छुवाछूतको दलदलमा भासिएका रुढिवादीलाई। यो त हामीले लामो समयदेखि पटक-पटक भोगेकै विषय हो।

निर्मल पन्त काण्डमा देश उचालेहरूले उस्तै प्रकृतिको माया विकको घटनामा चुइँकक आवाजसमेत ननिकालेको तितो अनुभव हाम्रो मानसपटलमा ताजे छ। नामको पछाडि भुन्डिने जातबोधक शब्दका आधारमा सोच विचार बनाउने र सोहीअनुसार व्यवहार गर्ने

संकीर्ण मानसिकता बोकेका हरूप्रति मलाई सर्वै दया लागेर आउँछ। यदि अहिले पनि तिमो ठारँमा अरु कुनै जाति वर्गको मानिस भएको भए अहिलेसम्म उत्पात मच्छिसक्ति थियो। यसैले हामी अस्थाय सम्म भइसकेका छैं, न्यायको लडाइँमा अरु कसैले साथ देओस या नदेओस, ६० लाख दलित अन्तिमसम्म लडिरहेहो।

यो कस्तो दुर्भाग्य हो कि यो देश तथा समाजमा तिमी र तिमो समुदायको पक्षमा कोही छैन। तिमीले तिरेको करबाट तलब खाएका र जिउधनको सुरक्षा गरी शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने जिम्मेवारी पाएका प्रहरी चौरजाहारीमा चारैतरिबाट मानव रूपमा रहेका दानवले धेरा हालेर तिमीहरूमाथि निर्मम आक्रमण गरिरहेहो रमिते बने। किन थाहा छ? किनकि, उनीहरू तिमो जात वर्गका थिएनन्। यसैले तिमीहरूमाथिको बर्बर आक्रमणमा मूकदर्शक बने। प्रहरी मात्र हैन, तिमीले भोट हालेर जिताएका जनप्रतिनिधि, अदालतका न्यायाधीश, सिडिओ, नेता, सासद, मन्त्री, प्रधानमन्त्री तिमो जाति वर्गका होइनन्। यसैले तिमीहरूमाथिको बर्बर आक्रमणमा मूकदर्शक बने। प्रहरी मात्र हैन, तिमीले भोट हालेर जिताएका जनप्रतिनिधि, अदालतका न्यायाधीश, सिडिओ, नेता, सासद, मन्त्री, प्रधानमन्त्री तिमो जाति वर्गका होइनन्।

नवराज, तिमीलाई यसअधि सायद कमैले चिन्थे होलान्। तर, अहिले तिमो सोच, विचार र साहसका कारण सिंगो देशले तिमीलाई चिनेको छ। अस्त्वैले के गर्छन्, थाहा छैन, तर म तिमीप्रति गर्व गर्दै। तिमीले बाबाआमासँग अहिलेको समयमा जातपात मानुहुँदैन भद्रै सम्फायो। अनि आफ्नो चोखो, चिश्चल, निःस्वार्थ प्रेमको रक्षाका लागि एक अदम्य साहस देखायो। लङ्घ्यो। अन्ततः प्रेमका लागि तिमीलाई राष्ट्र घोषणा गरेको उन्मूलन भद्रै सम्फायो। अन्ततः प्रेमका लागि तिमीलाई आफूलाई राष्ट्र घोषणा गरेको उन्मूलन भद्रै सम्फायो। अन्ततः प्रेमका लागि तिमीलाई आफूलाई राष्ट्र घोषणा गरेको उन्मूलन

महासंघले प्रेस काउन्सिललाई बुभायो मिडिया सर्वेक्षण प्रतिवेदन

काठमाडौं/ कोराना महामारीको समयमा मिडियाको विश्वसनीयतासम्बन्धी अध्ययन/सर्वेक्षण प्रतिवेदन हस्तान्तरण गरिएको छ । नेपाल पत्रकार महासंघका अध्यक्ष गोविन्द आचार्यले एक कार्यक्रमबीच आज प्रेस काउन्सिल नेपालका कार्यवाहक अध्यक्ष किशोर श्रेष्ठलाई प्रतिवेदन हस्तान्तरण गर्नुभएको हो ।

लकडाउन अवधिमा सामाजिक
सञ्जालसहित सबैखाले सञ्चार माध्यमबाट
के-कस्ता सामग्रीहरू सम्प्रेषित भए ? सम्प्रेषित
सामग्रीको प्रभाव र विश्वसनियता कस्तो रहयो ?
समग्र मिडियाको भूमिका कस्तो रहयो ?
पत्रकार आचारसंहिता पालना र सञ्चारमाध्यमको
विश्वसनीयता बढाउन के गर्नुपर्छ ? स्वास्थ्य
संकटको अवस्थामा मिडियाले खेलेको भूमिका,
जिम्मेवारी र मिडियाप्रतिको विश्वसनीयताका
विषयमा केन्द्रित भई ११ वटा वस्तुगत
प्रश्नसहित पूर्णतः बस्तुगत विधिबाट सर्वेक्षण
गरिएको थियो । मिडियाकर्मी, कर्मचारी,
प्राध्यापक/शिक्षक, कृषक, मजदुर, सुरक्षाकर्मी,
व्यापारी, चिकित्सक, बैंकर्स, राजनीतिकर्मी र
विद्यार्थीहरूलागायत ११ वटा पेशागत क्षेत्र, ७ वटे
प्रदेश, उपत्यका गरी ८ भैगोलिक क्षेत्रियत्र रहेका
सबै जिल्लाको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने
गरी ७०६ उत्तरदाताहरू सर्वेक्षणमा सहभागिता
रहयो । महामारीमा सञ्चारमाध्यमको प्रयोगको
अवस्थाबारे पहिचान गर्ने, आमउपभोक्ताको धारणा
बुझ्ने, सञ्चारमाध्यम र पत्रकारका कमिकमजोरी
पता लगाई सुधारका उपायहरूवारे सुकाव
दिने, अनुसन्धानबाट प्राप्त नतिजाका आधारमा
काउन्सिलको आगामी नीति तथा कार्ययोजना
निर्माण गर्न उद्देश्यले अध्ययन गरिएको हो ।

छनौट गण उद्दरवल जयवन गारेका हा ।
छनौट गरिएका ७७६ उत्तरदाताहस्मध्ये
सबैमन्दा बढी ३१८० प्रतिशत अर्थात् ५६
जना उत्तरदाताहस्ले अनलाइन मिडियालाई
आफ्नो दैनिक सूचना प्राप्तिको निष्ठि पहिलो
प्राथमिकतामा राखेको देखिन्छ । सोहीअनुरूप
दोस्रो र तेस्रोमा क्रमशः २४४० प्रतिशत (४३
जना) सहभागीहस्ले सामाजिक सञ्जाल र
२२७० प्रतिशत (४० जना) सहभागीहस्ले
रेडियोलाई दैनिक सूचनाको निष्ठि पहिलो
प्राथमिकतामा राखेको पाइयो । यसैगरी
१८८० प्रतिशत सहभागीहस्ले टेलिमिजनलाई
सूचनाप्राप्तिका लागि पहिलो प्राथमिकता राखेका
छन् । अहिलेको लक डाउनको अवस्थामा
मात्र दाघण प्रतिशत सर्वेक्षणमा सहभागीहस्ले
पत्रपत्रिकालाई आफ्नो दैनिक सूचना प्राप्तिको
पहिलो प्राथमिकता मानेका छन् । सबैमन्दा
विश्वासिलो मिडिया कून हो भनेर प्रश्न गर्दा
५० प्रतिशत सहभागीले सबैमन्दा विश्वासिलो
मिडियाका रूपमा टेलिमिजनलाई लिने गरेको,
त्यसैगरी दोस्रो र तेस्रोमा क्रमशः पत्रपत्रिका पढ्ने
१८२ प्रतिशत र रेडियो सुन्ने ७७६ प्रतिशत
रहेको देखिन्छ । सहभागीहस्लो सामाजिक
सञ्जालप्रतिको विश्वास र प्राथमिकता रोजाई
ज्यादै न्यून १.१ प्रतिशत मात्र रहेको देखियो ।
सामाजिक सञ्जालबाट विश्वसनिय सूचना प्रस्तुत
हुन नसकेको र यी माध्यमहस्तको लोकप्रियता
क्रमशः घट्दै गएको तथ्य नतिजाले देखायो ।
त्यसैगरी अनलाइन सञ्चारमाध्यमप्रतिको विश्वास
पनि १३:९० प्रतिशत मात्र रहेको देखिन्छ ।
पत्रकार आचारसंहिता पालनाको वर्तमान
स्थितितर्फ हेर्दा सर्वेक्षणमा सहभागी अत्याधिक
करिब ६२.५ प्रतिशत उत्तरदाताहस्को धारणामा
मिडियाले पालना गर्नुपर्ने पत्रकार आचारसंहिता
सामान्य पालना भझरहेको, करिब १४.८ प्रतिशत
उत्तरदाताहस्को विचारमा आचारसंहिताको पूर्ण
पालना भएको र १३.६ प्रतिशत उत्तरदाताहस्ले
न्यूनरूपमा पालना भझरहेको बताएका छन् ।
पत्रकारहस्को पेसागत आचरण र मर्यादा कायम
राख्न आचारसंहिताको पूर्ण पालना हुनुपर्दछ ।
तर सहभागीहस्मध्ये बहुसंख्यकले आचारसंहिता
पालनाप्रति दिएको जवाफले प्रेस काउन्सिलले
आगामी दिनमा पत्रकार आचारसंहिताकारे
पत्रकारहस्तीचमा व्यापक प्रचार-प्रसार र छलफल
कार्यक्रम राख्नुकासाथै अनुगमनमा थप जोड
दिनपर्न देखिन्छ ।

आचारसंहिता उल्लङ्घनको तथ्याङ्कलाई हेर्दा करिब १०.९ प्रतिशत सहभागीहरूको बुझाइमा सबैभन्दा बढी पत्रकार आचारसंहिता उल्लङ्घन गर्ने सञ्चारमाध्यम अनलाइन मिडिया रहेको देखिएको छ । सर्वेक्षणमा समावेश गरिएका सञ्चारमाध्यमसमधे दोस्रो उल्लङ्घन गर्ने पत्रपत्रिका (४ प्रतिशत) र तेस्रो उल्लङ्घन गर्नेमा टेलिभिजन (३४० प्रतिशत) रहेको दर्शाइएको छ ।

रहेको सर्वेक्षणाबाट देखिएको छ ।
 सामाजिक सञ्जालप्रतिको लोकप्रियता
 र विश्वसनियता तथ्यांकअनुसार सर्वेक्षणमा
 सहभागीहरूको विचार सामाजिक सञ्जालप्रतिको
 तथ्याङ्कलाई मात्रै आँकलन गर्दा लगभग ८०.७
 प्रतिशत सर्वेक्षणमा सहभागीहरूले फेसबुकलाई
 पहिलो प्राथमिकता दिएको पाइन्छ भने दोस्रोमा
 युट्युबलाई र तेस्रोमा ट्वीटरलाई प्राथमिकतामा
 राखेको देखिन्छ । त्यस्तै कस्तो पत्रकारलाई
 वास्तविक पत्रकारको रूपमा बुझनुहन्छ ? भनी

मिडिया उपभोक्तालाई सोधा उपलब्ध उत्तरका सन्दर्भमा सहभागी अधिकांश (करिब ७२.७ प्रतिशत) उत्तरदाताहरूले निरन्तर पत्रकारिता पेसामा संलग्न रहेका, पत्रकारिता पेसामा लामो अनुभव संगालेका, यस पेसाप्रति समर्पित भएका, निष्ठावान कर्मठ, जवाफदेही, तथ्यमा आधारित विषयमा कलम चलाउने व्यक्तिहरूलाई सही (यथार्थ) पत्रकारको संज्ञा दिन मिल्ने विचार व्यक्त गरेको पाइयो । त्यसैगरी १९.३५ प्रतिशत सहभागीहरूले पत्रकारिता विषय पढेका व्यक्तिहरूलाई पत्रकार मान्न सकिने भनेका छन् । तर अधिकांश सहभागीहरूले तुम र क्यामेरा बोकेर सामाजिक सञ्जालमार्फत लाइभ प्रशारण गर्दै हिँड्ने, विना लाइसेन्स रेडियो र टीवीभीमा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै हिँड्ने व्यक्तिहरूलाई यथार्थ पत्रकार भन्न नमिल्ने विचार व्यक्त गरेका छन् ।

यस सर्वेक्षणमा मिडियाप्रतिको विश्वास बढाउनका निति मागिएका सुफावअन्तर्गत प्राप्त तथाङ्क हेर्दा करिब ३९.२ प्रतिशत सहभागीहरूले जनमानसमा मिडियाप्रतिको विश्वास बढाउन पत्रकार आचारसंहिताको अनुगमनलाई अफ तिब्र बनाउदै लैजानुपर्ने, यसोगर्दा पत्रकारहरू अनुशासित हुने, सत्य/तथ्य/भरपर्दो समाचार सम्प्रेषणमा सजग हुने विचार व्यक्त गरेको देखिन्छ । २१.१ प्रतिशत सहभागीहरूले मिडियाकार्मीहरूलाई समयानुकूल पत्रकारिता विषयक तालिम प्रदान गरिनुपर्ने जसले तथ्यपूर्ण समाचारको महत्व बुझेर उनीहरूको कार्यक्षमतामा पनि सकारात्मक वृद्धि भै विश्वासिले समाचार प्रस्तुत हुने वातावरण बन्दै जाने विचार व्यक्त भएको देखिन्छ । त्यसैगरी १९.३ प्रतिशत सहभागीहरूले पत्रकारहरूको पेसा प्रतिको जवाफदेही, इमान्दारिता र पेसाप्रतिको व्यवसायिकतामा ध्यान पुऱ्याउन सके जनमानसको मिडियाप्रतिको विश्वास बढ्दै जा विचार राखेको देखिन्छ भने १४.२ प्रतिशत सहभागीहरूले विद्यमान कानुनमा संशोधन गरी आचारसंहिता उल्लङ्घन गर्नहरूलाई सजायको व्यवस्था गर्न सके भ्रमपूर्ण समाचार सामग्रीहरूको प्रचार-प्रसारमा कमी आई जनमानसमा मिडियाप्रति विश्वास बढ्दै जाने विचार व्यक्त गरेको देखिन्छ ।

अध्ययनको सुभाव

सामाजिक सञ्जालप्रतिको जनमानसको क्षणिक मोह भएतापनि यसबाट सम्प्रेषण हुने सामग्री कहाँकैत जिम्मेवारी लिनुपर्ने अवस्थामा अफवाहपूर्ण सामग्री सम्प्रेषण रोक्न यसलाई नियमन गर्नका लागि राज्यबाट कर्ने निकायलाई

નિવાન નાનપણ રૂપાન રાજ્યકાર્ત કુન નિવાનપણાં

COVID-19 NOVEL CORONAVIRUS (nCOV)

जनहितमा जारी जनचेतनामूलक सन्देश

कसरी आफ र अख्लाई बचाउने

‘क्रिकेट जगत पनि रंगभेदको विरुद्धमा एक हुनुपर्छ’

वेस्टइन्डिजका पूर्वकप्तान डारेन सामीले सम्पूर्ण क्रिकेट जगत रंगभेदको विरुद्धमा एकजुट हुनु पर्न बताएका छन् । केही दिनअधि अमेरिकामा कालाजातिका जर्ज फ्लोयडको निर्मम हत्या भएपछि अहिले विश्वभर नै रंगभेदका विरुद्धका आवज उतिरहेको छ ।

फ्लोयडको समर्थनमा जारी आन्दोलनमा समर्थन जनाउँदै पूर्वक्रिकेटर सामीले विश्व क्रिकेट पनि रंगभेदका विरुद्धमा महत्वपूर्ण कदम चाल्नु पर्ने र त्यसको विरुद्ध सबै बोनु पर्ने बताएका छन् । उनले त्यसका लागि अलिहेको समय सबैभन्दा उपयुक्त भएको पनि बताए ।

‘अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट परिषद (आईसीसी)ले पनि रंगभेदविरुद्ध समर्थन जनाउनु पर्छ । अहिले रंगभेदको विरुद्धमा एकजुट हुने यो सही समय हो, सामीले भनेका छन्, ‘यदी क्रिकेट जगतले रंगभेदको विरोध गर्दैन भने उनीहरूले ढूलो गल्ती गरिरहेका छन् । उनीहरू पनि रंगभेदका मतियार ठहरिने छन् ।’

सामील सामाजिक सञ्जालमा लेखका छन्, 'विश्व क्रिकेट रंगभेदका विरुद्धमा खुलेर अगाडि आउनु पर्छ । यदि क्रिकेट क्षेत्रले यसलाई वास्ता गर्दैन भने अन्याय र विवादको भागिदार बन्नुपर्छ ।' उनले रंगभेदको विरुद्धमा लाग्न आईसीसीले सबैलाई प्रेरित गर्नुपर्ने पनि धारणा राखेका छन् ।

सामीले फ्लोयडलाई पाने आपूजस्ते ठानार उनको पक्षमा आवाज उठाउन अपिल गरेका छन् । उनले भनेका छन्, 'फ्लोयड घटनाले मलाई कति असर गरेको छ, त्यो तपाईंहरू बुझ सक्नु हुन् । मलाई एक सहकर्मीका रूपमा हेरेजस्तै फ्लोयडलाई त्यससी नै बुझिदिनुस । तपाईंले आवाज उठाउनुपर्छ, जिम्मेबार बन्नैपर्छ, फ्लोयडलाई न्याय दिनै पर्छ ।'

प्रहरी ज्यादतीका पूर्वखेलाडी समेत रहेका फ्लोयडका कारण ज्यान गएको थियो । प्रहरीले बीच सडकमै घाँटी धुँडाले थिचेर फ्लोयडको हत्या गरेका थिए । अमेरिकी सरकारले घटनामा संलग्न प्रहरीलाई निलम्बन गर्दै कारबाहीको प्रकृया अधि बढाए पनि आन्दोलन भने जारी छ । अमेरिकामा स्वेत र अस्वेत नागरीकहरूबीच हुने रंगभेदी चलन'को अन्त्यगर्नुपर्ने भन्दै हजारौ मानिस आन्दोलनमा छन् ।

टोटह्यामका खेलाडीमा
देखियो कोरोना

इलिस प्रिमियर लिग कलब टोटनह्याम हर्सपरका एक खलाडीमा कोरोना संक्रमण देखिएको छ । टोटनह्यामले आफ्ना एक खेलाडी कोरोना संक्रमित भएको पुष्टि गरेको छ ।

योसँगै प्रिमियर लिंग कल्बका खेलाडी र स्टाफ गरी १३ जनामा कोरोना संक्रमण देखिएको छ । टोटनहयामले संक्रमति खेलाडीमा कोरोना कुनै लक्षण नदेखिएको जनाएको छ । उनलाई सात दिनको सेल्फ आइसोलेसनमा राखिएको पनि बताइएको छ । टोटनहयामले उनको परिचत भने खुलाएको छैन । यद्यपि उनी पहिलो रोजाइको खेलाडी नभएको टोटनहयामले बताएको छ ।

प्रिमियर लिंग सुरु गर्ने तयारी स्वरूप पहिलो सबै कल्बका खेलाडी र स्टफको कोरोना परीक्षण प्रक्रिया जारी छ । पाचौं चरणको परीक्षणमा टोटनहायामका खेलाडीमा कोरोना देखिएको हो । पाचौं चरणम १९१७ जनाको कोरोना परीक्षण गरिएको थियो । अहिलेसम्म कुल ५०७३ जनाको कोरोना परीक्षण गरिसकिएको छ । प्रिमियर लिंग जुन १७बाट सुरु हुँदै छ । पहिलो दिन म्यान्चेस्टर सिटी र आर्सनल तथा एस्टनभिल्ला र सेफिल्ड युनाइटेड खेल्ने छ । लिंग २६ जुनमा सकिने छ ।

ब्राभो, हेटमेयर र पाउलले
इंग्लयानड भ्रमण नगर्ने

वेस्टइन्डिज राष्ट्रिय टिमका तीन प्रमुख खेलाडीले इंग्लियानड भ्रमण नगर्ने भएका छन् । जुलाई पहिलो सता हुने इंग्लियान्ड भ्रमणमा टप्पर्डर व्याट्सस्म्यान डारेन ब्राथो, अलराउन्डर द्वय सिम्न हेटमेयर र किमो पाउल नहुने भएका हुन् । वेस्टइन्डिजले यी तीन खेलाडीलाई बाहिर राख्दै इंग्लियान्ड भ्रमणका लागि १४ सदस्यीय टिम घोषणा गरेको छ । यस्तै, वेस्टइन्डिजले ११ जना खेलाडीलाई रिञ्जर्म पनि राखेको छ । दरौमा यी तीन खेलाडी छैनन ।

ઇંગ્લ્યાન્ડ ભ્રમણમા વેસ્ટિન્ડિજલે ૩ ખેલકો ટેસ્ટ સિરિજ ખેલે છે । સિરિજ ૨૧ દિનમા સકિને છે । પહીલો ટેસ્ટ ૮ જુલાઈમા સાઉથહયામ્પટનમા હુને છે ભને દોસ્તો ટેસ્ટ ૧૬ જુલાઈ તથા અન્તિમ ટેસ્ટ ૨૪ જુલાઈમા ઓલ્ડટ્રોફેર્ડમા સુરૂ હુને છે । બન્દ રંગશાલામા હને ખેલ અધિ સમ્પર્ણ ખેલાડીની કોરોના પરિક્ષણ હનેછ

कोरोनाका...

निर्देशन दिएअनुसार स्थानीय तहहरूले
क्वारेन्टाइन समेत निर्माण गरेका छन्।
क्वारेन्टाइन बनाउँदा यस्तो हुनुपर्दछ भन्दै
विश्व स्वास्थ्य संगठनले निर्देशिका तै जारी
गरेको थियो। तर विश्व स्वास्थ्य संगठनको
निर्देशन विपरितका क्वारेन्टाइन निर्माण
भएपनि संघीय सरकारले त्यस्ता क्वारेन्टाइन
अनुगमन समेत गर्न आवश्यक ठोनन।
कतिपय क्वारेन्टाइनहरू मान्छेमात्र होइन पश्च
समेत बस्न अयोग्य रहेका छन्। दक्षिणी
ठिमेकी मुलुकमा रोजगारी गर्न गएका नेपाली
नागरिकरू स्वदेश फर्किन सक्ने अनुमान गर्न
समेत सरकार चुकेको र आफ्ना नागरिक
स्वदेश फर्किन थालेपछि हतार हतारमा
क्वारेन्टाइन बनाइएका हुनाले अहिले तिनै
क्वारेन्टाइनहरू संक्रमित सार्न अखडा बन्दै
गएका छन्। भारतबाट स्वदेश फर्कन चाहने
नेपाली नागरिकलाई नेपाल भित्रिन नदिई
नेपाल-भारत सीमानामै केही दिन रोकियो
त्यहाँ उनीहरू भैँडाबाखा सरह बस्न बाध्य
भए। अहिले तिनै भारतबाट स्वदेश आएका
नेपाली नागरिकहरू संक्रमित भएका छन्।
आजसम्ममा संक्रमित हुनेहरूको संख्या हेर्ने

नैतिकताको...

सरकारले निजी क्षेत्रलाई दिएर संविधान अनुसार गठन भएको सरकारले त्यही संविधानमा व्यवस्था भएका कतिपय प्रावधानहरूलाई उल्लंघन गर्दै आएको छ ।

शिक्षामन्त्री गिरिराजमणि पोखरेलले बजेट वक्तव्यमा उल्लेखित सामुदायिक विद्यालयको पूर्वधारसहित सामाग्री र शैक्षिक गुणस्तर सुधारको जिम्मेवारी निजी विद्यालयलाई दिइने कुरा शिक्षा मन्त्रालयको नभएको बताएर आफ् नो नालायकीपनलाई उजागर गरेका छन् । मन्त्री पोखरेलले आइतबार विज्ञप्ति नै प्रकाशित गरी उत्तः कार्यक्रम शिक्षा मन्त्रालयको नभएको प्रष्ट पारेका छन् । अहिले बजेटमागरिएको व्यवस्थाको चौर्तर्फी आलोचना भएको छ । नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका नेता एवं प्रवक्तातथा राष्ट्रिय सभाका सदस्यनारायणकाजी श्रेष्ठले

ଲକଡାଇନ ନୈ...

संक्रमण फैलिनुको पहिलो कारण त्यही थियो ।
लकडाउनका बेला सरकारले धेरै कुरा गर्न
सकदथ्यो । रोग नियन्त्रणका लागि आवश्यक
पर्ने स्वास्थ्य सामाग्री र उपकरणहरूको
राम्रो व्यवस्था गर्न सरकार असफल सावित
भयो । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको
नेतृत्व पूर्ण रूपमा असफल सावित भएको
छ । रोग लागेपछि उपचार गर्नु भन्दा
रोग लाग्न नै नदिनु उक्तम उपाए भएपनि
सरकारले त्यसतर्फ ध्यान पुऱ्याउन नसकेकै
कारण संक्रमितको संख्या बढ्दै गएको छ ।
लकडाउनले सबैको काम खोसिएको छ ।
दिनभर पसिना बगाएर आफ्ना परिवार
पाल्ने व्यक्तिहरू बेरोजगार भएका छन् । स
साना बालबालिकाहरू स्कुल जानबाट बचियत
भएका छन् । घरभित्र उकुस मुकुसको
वातावरणमा जनता बस्न बाध्य पारिएका

हो भने झण्डै ८० प्रतिशत संक्रमित भारतबाट
आएका नागरिकहरू रहेका छन् ।

लकडाउनको समयमा सरकारले गर्नुपर्ने धरै काम थिए । तर सरकारले उपलब्धीमूलक कार्य केहीगर्न सकेन । स्वास्थ्य विज्ञहरूले निकै पहिला नै कोरोना भाइरसले ठुलो संख्यामा नागरिकहरूलाई संक्रमित पार्न सक्का त्यासैले सबै उपायहरूले उपरोग

समृद्धि त्यसल सब उपाएहरुका उपयोग
गर्नुपर्ने सल्लाह सरकारलाई दिएको भएपनि
उनीहरुको सल्लाह र सुभावलाई सरकारले
सुनेन सरकारलाई लाग्थ्यो सरकारले बोलेको
नै सत्य हो भनेर। त्यही कारणले गर्दा
पछिल्लो समयमा संक्रमितहरुको संख्या
बढ्दै गएपछि मात्र सरकारले स्वास्थ्य विज्ञ
लगायत अन्यव्यक्तिहरुसँग सल्लाह मागेको
छ। यसरी विज्ञहरुको सल्लाह लिने कार्य
निकै ढिलो भएपनि अब सरकारले विज्ञहरुले
दिएको सुभावलाई मनन गरेर अधि बढ्छ
भन्नेमा विश्वास गर्न सकिने आधारहरू
देखिएका छैनन्। लकडाउनलाई नै अचुक
औषधी सम्पिकएको सरकारकै कारण विभिन्न
ठाउँमा लकडाउनको अवज्ञा हुन थालेपछि
मात्र सरकार आतिकएको जस्तो देखिएको
छ। जनता घर घरमा भोकै बस्नुपर्ने
अवस्था सिर्जना भएपछि लकडाउनको

उल्लंघन हुन सक्छ भन्ने हेका सरकारले बैलैमा गर्न सक्नुपर्दथ्यो । कोरोना भाइरस बाहेकका अन्य रोगका विरामीहरूले स्वास्थ्य उपचारसम्म पाउन सकेका छैनन । किन सरकारले त्यस्ता रोगीहरूको उपचारको व्यवस्था मिलाउन सकेन? के कोरोना रोग बाहेकका अन्य रोगका विरामीहरूको उपचार तै पाइन्न भन्नपर्न हो ए सरकार ।

मुलुक कोरोना भाइरसको संकटमा परिहर्णको बेला सरकार भने विकास निर्माणको नारा दिएर जनतालाई भ्रुक्याई रहेको छ । विकास निर्माण त पछि पनि हुन सक्छ पहिला जनतालाई बचाउनुपर्ने होइन ? ठीक यतिबेला भ्रष्टाचारका कापडहरूसमेत बाहिर आएका छन् । जनता खान नपाई मर्ने अवस्थामा रहेका भएपनि सरकारमा बस्नेहरूले आ आफू नो सेवा सुविधा बढाउन लागिरहेका छन् प्रदेश सरकारका मन्त्रीहरू दुई दुई करोडको गाडी खरिद गर्न लागि परेका छन् भने संघीय सरकारले संसदमा पेश गरेको बजेट २०७७/७८ को बजेटमा सबै शिर्खकमा भत्ता बढाएको छ । अहिले नै राष्ट्रपति र मन्त्री निवासमा सेवा सुविधा थाने गरी कार्य अधि बढाइएकोले गर्दा प्रमाणित हुन्छ कैपीओली सरकार जनताप्रति उत्तरदायी हुन सकेन भनेर ।

संचार...

आर्थिक अवस्था कमजोर रहेकोले विज्ञापन दिन असमर्थ रहेका बेला स्वरोजगार सञ्चार माध्यमलाई सरकारले सहुलियत दिनुपर्दद्यो । पत्रकार महासंघको प्रतिनिधि मण्डलसँगको भेटमा मन्त्री खतिवडाले स्वरोजगारमुखी सञ्चारमाध्यमहरूलाई केही राहत दिने प्रतिवद्धता जनाएका थिए तर बजेटमा केही उल्लेख गरिएन । दुला भनिएका सञ्चार माध्यमले व्यवसाय गर्दै आएका र स्वरोजगार त्यसमा पनि साप्ताहिक पत्रपत्रिकाहरूले पत्रकारिताको धर्म र मर्म अनुसार व्यवसायिक पत्रकारिता गर्दै आएका भएपनि तिनै स्वरोजगार छापा माध्यमलाई राज्यले वेगस्ता गर्दै सञ्चारमाध्यमलाई विभेद गर्नु र सञ्चार माध्यमलाई विभाजित गर्ने अवस्थामा पुच्याउनु मुलुकको लागि दुर्भाग्यको विषय हो ।

केही सज्यार माध्यमका संघ संगठनहरूले सरकारले ल्याएको आर्थिक वर्ष २०७७/८८ को बजेटमा उल्लेख भएका बुँदाहरू सज्यार माध्यमका लागि उल्लेखनिय भएको भन्दै बजेटको स्वागत समेत गरेका छन्। बजेटको स्वागत गर्ने सज्यार माध्यमहरूको प्रतिनिधिहरूले

संसद...

जनाएका छन् । सार्वजनिक खर्च कटौतीगर्ने र मितव्ययितको नीति लागु गर्न सांसद कोष खारेजी गर्नुपर्नेमा उनले जोड दिएका थिए ।

प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली काग्रेसले सांसद विकास कोष खारेजीगर्न आफ्ना पार्टीले संस्थागत निर्णय गरी सरकारलाई सांसदविकास कोष खारेज गर्न माग गरेको भएपनि सत्तारूढ दलभित्रको आन्तरिक कलहले गर्दा केपीओली नेतृत्वको सरकारले सांसद विकासकोषलाई खारेज गर्न सकेन। सांसद विकासकोषको रकममा सांसदले सञ्चालन खर्च भनेर १५ प्रतिशत रकम एकमुच्छ लिन पाउने भएकाले गर्दा सत्ताधारी दलका सांसदहरूले सांसद विकास कोषलाई खारेज गर्न मानिरहेको थिएनन्। केही सांसदहरूले त सांसद विकास

१०/२० वटा तुला भनिएका सञ्चार माध्यम र केही रेडियो कही टिभी र केही अनलाइनहरूको मात्र प्रतिनिधित्व गर्ने भएकाले तमाम स्वरोजगार छापा माध्यममा संलग्न भएका पत्रकारहरूले बजेटमा स्वरोजगार छापा माध्यमलाई वेवास्ता गरिएकोमा विरोध जनाएका छन् ।

पत्रकारहरू आफैले स्वरोजगार सञ्चारमाध्यम त्यसमा पनि अधिकांश साप्ताहिक, अर्थसाप्ताहिक, मासिक र पाक्षिक पत्रपत्रिकाहरू सञ्चालन गरेका छन् । त्यसरी सञ्चालनमा रहेका पत्रपत्रिकाहरूले २० औं वर्ष गुजारी सकेको अवस्थामा आफूलाई लोकतान्त्रिक भन्ने सरकारले त्यस्ता सञ्चार माध्यमहरूलाई अप्यारो परेको बेला कुनै सहुलियत नदिनु सरकारको रवैया प्रति दुख्य प्रकट गर्न गरेका छन् । स्वरोजगार त्यसमा पनि साप्ताहिक पत्रपत्रिकाहरूले विभिन्न समयमा भएका आन्दोलन र लोकतन्त्रको लडाईमा गरेको योगदानलाई विर्सिएर सरकारले केही तुला भनिएका सञ्चारमाध्यमको व्यवसायिक हक हितलाई मात्र संरक्षण गरी उनीहरूको मात्र पालन पोषण गर्न उद्देश्यले पत्रकार पत्रकारबीच विभेद गरिनुले सरकारको लोकतान्त्रिक चरित्र उदाङ्गो भएको छ ।

सांसद विकास कोषको रकम उपलब्ध गराइने गरिएको छ भने समानुपातिक र राष्ट्रिय सभाका सांसदलाई त्यस्तो रकम उपलब्ध गराइने गरिएको छैन । अहिले प्रतिनिधिसभामा प्रत्यक्ष निर्वाचित सांसदको संख्या १ सय ६५ रहेको र आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा प्रति सांसद ४ करोडको दलले सांसद विकास कोषको रकम दिइने बजेटमा उल्लेख गरिएकोले अब प्रदेश सांसदलाई समेत त्यस्तो रकम उपलब्ध गराइने बाटो खुलेको छ । मुलुक संकटमा परेको बेला सांसदलाई अबौ रकम बाढ्नु सरकारको गैरजिम्मेवारीपन बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन ।

लकडाउन खोल्न...

तरिकाका बारेमा पनि बहस भए । एक सहभागीका अनुसार, प्रधानमन्त्रीले सुझाव लिनुभन्दा पनि आफैले बढी बोलेको र आफ्नो सफलताको कथा सुनाएको बताए । लकडाउनले अर्थतन्त्र जास भएको बेलामा

अर्थमन्त्री कर नबुभाए जरिवाना, दण्डको
फर्मान जारी गरिरहेका छन्, प्रधानमन्त्री कोरोना
महामारी समाजमा फैलदै गएकाले लकडाउन
आफै थनुपर्ने भनिरहेका छन् । विज्ञहरूले किन
परीक्षणको दायरा नबढाएको भनेर पटकपटक
सोध्दा पनि प्रधानमन्त्रीले चित्तबुझ्दौ जवाफ
नदिएको उनीहरूको गनासो छ ।

NOVEL CORONA VIRUS (nCOV)
सर्वसाधारणका लागि जनचेतनामुलक संदेश

नोवेल कोरोना भाइरसका मुख्य लक्षणहरू

ज्वरो
(१००.४°F बढ्ना माथि)

**थ्रास प्रथासमा
अत्याधिक समस्या**

रुधा र खोकी

"नोवेल कोरोना भाइरस प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हसा मित्र रुधाखोकी लागेमा, ज्वरो आएमा, घटी/टाउको दुखेमा, धासप्रथासमा अत्याधिक समस्या भएमा तुरुन्त नजिकको त्वास्त्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने।"

नोवेल कोरोना भाइरसबाट कसरी आफू र अरुलाई बचाउने?

नियमित रूपमा सावुन-पानीले हात धुने।

खोक्दा र हाढ्युँ गर्दा नाक र मुख छाप्ने।

फ्लू जस्तो लक्षण (Flu-like symptoms) देखिएमा चिकित्सकसँग परामर्श लिने।

फ्लू जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहीको सम्पर्कबाट टाढा रह्ने।

जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्थी सँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रह्ने।

पशुजन्य मासु तथा अन्डा राम्रोसंग पकाएर मात्र खाने।

**नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग**